

ساعت امتحان : ۱۰ صبح
وقت امتحان : ۶۰ دقیقه
تاریخ امتحان : ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۲۰
تعداد برگ سؤال : ۲ برگ (۳ صفحه)

ش صندلی (ش داوطلب) : دبیرستان هاتف (دوره دوم)
نام و نام خانوادگی : پایه: دهم
سؤال امتحان درس: فارسی نام دبیر: جناب آقای مرادی
نوبت امتحانی : دی ماه
رشته : ریاضی و تجربی
سال تحصیلی: ۱۴۰۰-۰۱

الف: در مورد بیت‌های زیر، به سؤالاتی که در ادامه آمده است، پاسخ دهید. (۴ نمره)

۱ ابر ز من حامل سرمایه شد	باغ ز من صاحب پیرایه شد
۲ در بن این پرده نیلوفری	کیست کند با چو منی همسری؟
۳ چشمه کوچک چو به آنجا رسید	و آن همه هنگامه دریا بدید
۴ خواست کز آن ورطه قدم در کشد	خویشتن از حادثه برتر کشد
۵ لیک چنان خیره و خاموش ماند	کز همه شیرین سخنی گوش ماند

سؤالات:

- ۱- بیت ۴ را به فارسی روان برگردانید.
.....
- ۲- دو مورد استعاره بیابید و بگویید که استعاره از چه کلماتی هستند.
.....
- ۳- در بیت ۲ معنای پیشین و امروزی کلمه «همسری» را مشخص کنید.
.....
- ۴- برای بیت ۵ دو آرایه به جز تناسب و تکرار و واج‌آرایی بنویسید.
.....

ب: در مورد نثرهای زیر، به سؤالاتی که در ادامه می‌آید، پاسخ دهید. (۵ نمره)

- ۱ اندر همه کاری داد از خویشتن بده که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنی باشد. بدان گوش که به هر مهالی از حال و نهاد خویش بنگردی که بزرگان چنین کنند.
- ۲ قصه حال یوسف را نه از حسن صورت گفت، بلکه از حسن صیرت گفت. برادران یوسف آهنگ کید و مکر و عداوت کردند تا مگر او را هلاک کنند و عالم از آثار وجود او پاک کنند.
- ۳ غرض من این بود که همانا او را تصور شود که مرا اهلیت چیست. پس به نزدیک وزیر شدیم و او ما را به نزدیک خویش باز گرفت.

سؤالات:

۵- در هر کدام از دو بند اول، املائی کلمه‌ای نادرست است. آن‌ها را تصحیح کنید.

۶- مفهوم بخش مشخص شده بند ۱ را بنویسید.
.....

۷- در بند ۲ معنای کلمات مشخص شده را تعیین کنید.
.....

۸- در بند ۳، بخش مشخص شده عبارت را به فارسی روان برگردانید.
.....

۹- معنای جدید و قدیم کلمه مشخص شده در بند ۳ چیست؟
.....

۱۰- مفهوم کنایه انتهای بند ۲ را بنویسید.
.....

پ: ضمن تعیین فعل حذف شده، در هر مورد، نوع حذف را مشخص کنید. (۲ نمره)

۱۱- ناامیدی را در امید بسته دان و امید را در نومیدی.
..... فعل: نوع حذف:

۱۲- به علی شناختم من به خدا قسم، خدا را
..... فعل: نوع حذف:

ت: در مورد بیت‌های زیر، به سؤالاتی که در ادامه آمده است، پاسخ دهید. (۴ نمره)

۱ حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست	که آشنا سخن آشنا نگه دارد
۲ دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای	فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد
۳ گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان	نگاه دار سر رشته تا نگه دارد
۴ چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟	ز دست بنده چه خیزد، خدا نگه دارد

سؤالات:

۱۳- از میان ضمائر متن، نقش سه ضمیر متصل را بنویسید.
.....

۱۴- مفهوم بیت نخست را در به اختصار بیان کنید.
.....

۱۵- بیت ۲ را به فارسی روان برگردانید.
.....

۱۶- به جز تناسب و تکرار و واج‌آرایی، دو آرایه برای بیت ۴ بنویسید.
.....

ث: در هر بیت، کلمات جافتاده را بنویسید. (۱ نمره)

- ۱۷- برو ای گدای مسکین در خانه علی زن
که نگین دهد از کرم گدا را
- ۱۸- به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب
که علم کند به عالم کربلا را
- ۱۹- گر در طلبت رنجی ما را برسد
چون عشق حرم باشد سهل است بیابانها
- ۲۰- تا عهد تو عهد همه بشکستم
بعد از تو روا باشد نقض همه پیمانها

ج: هر عبارت را به مفهوم درست آن وصل کنید. (۲ نمره)

۲۱	بادی که در زمانه بسی شمعها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد	●	● اصالت اخلاق
۲۲	صورت زیبای ظاهر هیچ نیست / ای برادر سیرت زیبا بیار	●	● ناپایداری قدرت
۲۳	مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت / که مردنی چنان / غبطه بزرگ زندگانی شد	●	● برخورداری و بخشش
۲۴	تعلیم ز اژه گیر در امر معاش / نیمی سوی خود می کش و نیمی می پاش	●	● والایی شهادت

چ: پاسخ کوتاه بدهید. (۲ نمره)

- ۲۵- یک گروه اسمی با ساختار «هسته+مضاف الیه+مضاف الیه»:
.....
- ۲۶- مفهوم نمادین «صبا» در ادبیات فارسی:
.....
- ۲۷- منظور از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» در «ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع»:
.....